

STOPP rasering av Kysten!

Ålesund 27.mars 2009

Til

**Statsråd Terje Riis-Johansen
Olje- og energidepartementet**

**Postboks 8134 Dep
0033 Oslo**

Regjeringen bryter Grunnlovens § 110b

Stopp Rasering av Kysten oversender med dette brev til Regjeringen ved Olje- og energiministeren hvor det dokumenteres at Regjeringen bryter Grunnlovens § 110b.

Når vi nå står i fare for å oppleve det som trolig er det største, ensidige industrielle naturinngrep i norsk historie gjennom alle tider, er dette svært alvorlig.

Brevet sendes med kopi til:

Statsministerens kontor, Miljøverndepartementet ved statsråden, Fiskeri- og kystdepartementet ved statsråden, Stortingets Presidentskap, Partienes ledere, Stortingets Energi- og miljøkomite' ved fraksjonslederne, Stortingets Næringskomite' ved fraksjonsledere.

Dette til orientering.

Vårt brev følger vedlagt.

Med vennlig hilsen
Stopp Rasering av Kysten

Hallvard Slettevoll
Leder

Stopp Rasering av Kysten

Mobil: 91699612 - E-post: hallvard@stadt.no - www.vernkysten.no - Molovegen 2, 6083 Gjerdsvika

Statsråd Terje Riis-Johansen
Olje- og energidepartementet

Postboks 8134 Dep
0033 Oslo

Ålesund 27.mars 2009

Regjeringen bryter Grunnlovens § 110b

Regjeringen bryter Grunnlovens § 110b når beslutninger om utbygging av kystbasert vindindustri fattes på sviktende og oppkonstruert grunnlag.

På avgjørende områder er konsekvenser ved industriell kystbasert vindkraftutbygging mangelfullt dokumentert eller ikke utredet i det hele tatt.

Når vi nå står i fare for å oppleve det som trolig er det største, ensidige industrielle naturinngrep i norsk historie gjennom alle tider, er dette svært alvorlig.

Disse enorme naturinngrepene gir den dårligste kost/nytteeffekt av alle tiltak innen energiområdet. Dette er godt dokumentert av Enova.

Det er heller ikke lagt fram noen form for dokumentert klimabudsjett, ei heller dokumenterte klimaregnskaper for igangsatte prosjekter.

Kystbasert vindindustri er også lite egnet til å få folk raskt i arbeid innen energi-området.

I tillegg til brudd på Grunnlovens § 110b kan vi derfor slå fast at Regjeringens forvaltning av fellesskapets midler og ressurser er uansvarlig og svært kritikkverdig.

Grunnloven skal uttrykke hvilke verdier staten forplikter seg på og er således en politisk viljeserklæring.

Grunnlovens § 110b lyder:

”Enhver har Ret til et Milieu som sikrer Sundhed og til en Natur hvis Produktionsævne og Mangfold bevares. Naturens ressourser skulle disponeres ut fra en langsiktig og alsidig Betragtning, der ivaretager denne Ret ogsaa for Efterslegten. For at ivaretage denne Ret i forhold til foregaaende Led, ere Borgere berettigede til Kunnskab om Naturmilieuets Tilstand og og Virkningerne af planlagde og iværksatte Indgreb i Naturen. Statens Myndigheder giver nærmere Bestemmelser til at gennemføre disse Grundsætninger.”

Stopp Rasering av Kysten konkluderer med at Regjeringen bryter Grunnlovens § 110b på alle punkter i spørsmålet om vindindustri:

- Produksjonsevne og mangfold blir ikke bevart
- Det disponeres ikke ut fra langsiktig og allsidig betraktning.
- Hensyn til etterslekten blir ikke ivaretatt
- Folket får ikke kunnskap om virkningene av planlagte naturinngrep.

Regjeringen anmodes på det sterkeste om å respektere Grunnloven og iverksette troverdige og grundige forsknings- og utredningsprosjekter for å dokumentere konsekvensene av vindindustri på og langs kysten.

Vi legger samtidig til grunn at Regjeringen stanser alle utbyggingsprosjekter og tildeling av nye konsesjoner inntil de samlede konklusjonene fra dette arbeidet foreligger.

Stopp Rasering av Kysten

Mobil: 91699612 - E-post: hallvard@stadt.no - www.vernkysten.no - Molovegen 2, 6083 Gjerdsvika

Stopp Rasering av Kysten er en landsomfattende organisasjon som organiserer 22 lokale grupper fra Troms til Vest-Agder som arbeider for å få frem saklig informasjon om vindindustri. Organisasjonen og lokale grupper er frittstående og politisk uavhengig. Vårt arbeid drives på frivillig basis uten offentlig eller annen finansiering.

Stopp Rasering av Kysten begrunner sin konklusjon mellom annet med:

Fiskebestander – livet i havet

Havforskningsinstituttet har konkludert med at vindturbiner kan påvirke naturlige fiskebestander, for eksempel gytevandringer av sild, hyse, sei og torsk langs Mørkekysten.

Vindturbiner vil beslaglegge areal og påvirke strømforhold samt produsere støy og elektromagnetisk stråling som vil innvirke på de marine økosystemer.

- Konsekvensene for økosystemer og reproduksjon i havet er ikke utredet.

Arealbeslag

Erfaringer fra andre land viser at områder for vindindustri blir stengt eller sterkt begrenset for annen ferdsel/næringer.

Store arealbeslag til vindindustri på og langs kysten kommer i tillegg til en lang rekke andre former for arealbruk som er befolkningens andre næringers disponible brukerområder.

- Konsekvenser for bosetting og øvrige næringer er ikke tilstrekkelig utredet.

Klima og samfunnsøkonomi

Av nasjonens kraftproduksjon på 142,4 TWh i 2008 kom 140,3 TWh fra vannkraft, (kilde NVE), som er ren og fornybar energi. En 98,5 % andel fornybar energi bringer Norge i verdenstoppen.

Myndighetene vil erstatte billig og fornybar energi (vannkraft) med annen kostbar og fornybar energi (vindkraft). Det gir ingen dokumentert klimaeffekt, vil rasere kystnaturen i Norge og gi langt dyrere strøm til norsk næringsliv og norske forbrukere.

Enova dokumenterer at vindindustri er det dyreste og minst kostnadseffektive tiltaket for klima innen energi-området:

- Vindkraft gir knapt 1,7 kWh pr. krone
- Tiltak for fjernvarme og varmeenergi gir drøyt 2,8 kWh pr. krone
- Energieffektivisering og tiltak for overgang til fornybar energi i for eksempel borettslag, næringsbygg og idrettsanlegg gir 3,5 kWh per krone.
- Tiltak i industrien for energieffektivisering, energigjenvinning og overgang til fornybar energi gir 5,5 kWh per krone.

For vindindustri tilkommer betydelige merkostnader og stor usikkerhet om langsiktige konsekvenser. Disse kostnadene er ikke medtatt i tallene fra Enova.

Alternativene til vindkraft (ovenfor) er ikke beheftet med usikkerhet, merkostnader og langsiktige negative konsekvenser.

NVE har tidligere dokumentert at eksisterende (vann)kraftverk kan moderniseres og gi ytterligere 10-15 TWh ny fornybar energi - uten naturinngrep, og til en betydelig lavere kostnad enn vindindustri. Tiltaket er ikke tilgodesett.

- En helhetlig utredning om klimagevinst, samfunnsøkonomi, sysselsetting og langsiktige konsekvenser sammenlignet med andre tiltak innen energi, foreligger ikke.
- Helhetlige økonomiske beregninger av hva som tjener nasjonen best er ikke utarbeidet.

Stopp Rasering av Kysten

Mobil: 91699612 - E-post: hallvard@stadt.no - www.vernkysten.no - Molovegen 2, 6083 Gjerdsvika

Sysselsetting

Det blir hevdet at satsing på vindindustri vil gi ny sysselsetting. Dette er usikkert, men kan være riktig i en anleggsperiode. Erfaringer kan imidlertid tyde på at bygging/montering i stor grad baseres på tilreisende spesialister. Den langsiktige sysselsettingseffekten er trolig ubetydelig.

Påstanden om ”Grønn sysselsetting” er usikker og mangler dokumentasjon. Det er sannsynlig at andre energi tiltak som Enova presenterer gir vesentlig større sysselsettingseffekt.

Enova-direktør Nakstad slår fast at prosjekter som raskest kan få folk i arbeid er energiprojekter innen bolig, bygg, anlegg og varme.

- Sysselsettingsgevinsten ved etablering av vindindustri sammenlignet med andre tiltak innen energi er svært tvilsom og mangler enhver dokumentasjon.

Navigasjons- og sikkerhetskonskvenser

Vindindustriplanlegg er planlagt ved eller nært seilingsleder for skipstrafikk og områder som i dag benyttes av andre næringer (fiskeri, taretråling, turisme etc.)

- Navigasjons- og sikkerhetskonskvensene av slike massive installasjoner langs kysten er for andre brukere knapt nok vurdert.

Fauna

Risiko og sannsynlige negative konsekvenser for fuglelivet langs kysten er dokumentert av Norsk Ornitologisk Forening. Det er allerede dokumentert at et lite vindindustriplanlegg på Smøla har tatt livet av et større antall havørn på kort tid.

- Konsekvenser for fauna er ikke tilstrekkelig utredet og vektlagt.

Skyggekast, ”klipping” og lysblink

Landbasert vindturbiner i stort antall (flere tusen) er tenkt anlagt i enorme ensidige industriområder på grunt vann på og nær kysten. Turbiner vil ha en høyde på 160 – 210 meter.

Vindindustriområder er tenkt plassert på og langs kysten i vest. Kysten med landskap og bebyggelse blir i hovedsak liggende øst for omsøkte områder.

Med andre ord vil vindindustriområdene på kveldstid og ved solnedgang ligge mellom solen og områdene med bebyggelse på land. Roterende vinger vil ”klippe” solen.

Forholdet er spesielt fremtredende der vindindustri er planlagt ytterst på holmer og skjær eller nært kysten på grunt vann.

- Konsekvenser for bosetting, livskvalitet og andre næringer (f.eks. reiseliv) ved skyggekast, ”klipping” og lysblink fra vindturbiner mot bebyggelse og landskap (fjell), er ikke visualisert eller tilstrekkelig utredet.

Demokratiske prosesser

Det er grunn til å anta at en storstilet etablering av enorme områder for vindindustri på og langs kysten vil gi betydelige og langsiktige negative konsekvenser for befolkning, næringsliv og kommende generasjoner.

I saker med avgjørende betydning for folk, bosetting og fremtidige generasjoner må grunnleggende demokratiske prosesser følges og rådgivende folkeavstemming avholdes lokalt.

Det er avholdt en rådgivende folkeavstemming om vindindustri. Borgerne i Giske kommune i Møre og Romsdal svarte et klart nei. Etter dette er ikke folket langs kysten spurt om råd.

Lovverket er derimot blitt endret slik at kommunene er fratatt all myndighet og deres beslutninger kan tilsidesettes av NVE og OED. Folket og folkets representanter er effektivt blitt kneblet.

Stopp Rasering av Kysten

Mobil: 91699612 - E-post: hallvard@stadt.no - www.vernkysten.no - Molovegen 2, 6083 Gjerdsvika

- Flere steder langs kysten oppleves det at sentrale kommune- og fylkespolitikere, NVE, rike kraftselskaper (som eies av folket) og andre interesser med økonomisk vinning i sikte, overkjører eller forsøker å overkjøre befolkningen.

Det er oppsiktsvekkende og grunn til alvorlig bekymring når dette kan skje med en Regjering hvor det toneangivende parti hevder å representere vanlige arbeidsfolk.

Enda mer oppsiktsvekkende er det når Olje- og energidepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet styres av et Senterparti som ynder å fremstå som garantist for lokalt selvstyre.

Stopp Rasering av Kysten, dets lokale grupper og medlemmer langs hele kysten vil følge Regjeringen nøye i tiden fremover, og om nødvendig forfølge saken rettslig. Dette til orientering.

Med vennlig hilsen
Stopp Rasering av Kysten

(sign)

Hallvard Slettevoll
Leder

Stopp Rasering av Kysten

Mobil: 91699612 - E-post: hallvard@stadt.no - www.vernkysten.no - Molovegen 2, 6083 Gjerdsvika